

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ
1993 оны 05 дугаар сарын 10-ны өдөр
Улаанбаатар хот

ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТУХАЙ

/”Төрийн мэдээлэл”, 1993 он, №4/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт

Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсад гадаадын хөрөнгө оруулалтыг урамшуулан дэмжих, хөрөнгө оруулагчийн эрх, эд хөрөнгийг хамгаалах болон гадаадын хөрөнгө оруулалтын холбогдолтой харилцааг зохицуулахад оршино [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт орсон.](#)

2 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомж

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомж нь Үндсэн хууль, энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.
2. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл. Хуулийн нэр томъёо

1. "Гадаадын хөрөнгө оруулалт" гэж Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр аж ахуйн нэгж байгуулах, эсхүл Монголын аж ахуйн нэгжтэй хамтран ажиллах зорилгоор гадаадын хөрөнгө оруулагчаас Монгол Улсад оруулж буй эд хөрөнгийн болон оюуны үнэт зүйлсийг хэлнэ.

2. "Гадаадын хөрөнгө оруулагч" гэж Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт хийж буй гадаадын хуулийн этгээд, хувь хүн /Монгол Улсад байнга оршин суудаггүй гадаадын иргэн болон харьяалалгүй хүн, түүнчлэн гадаадад байнга оршин суудаг Монгол Улсын иргэн/-ийг хэлнэ.

3. "Монголын хөрөнгө оруулагч" гэж хөрөнгө оруулалт хийж буй монголын хуулийн этгээд, хувь хүн /Монгол Улсын иргэн, Монгол Улсад байнга оршин суудаг гадаадын иргэн болон харьяалалгүй хүн/-ийг хэлнэ.

4."хөрөнгө оруулалтын гэрээ" гэж хуулийн этгээд байгуулахгүйгээр тодорхой төсөл хэрэгжүүлэх зорилгоор байгуулсан концесс, бүтээгдэхүүн хуваах тухай, маркетинг, менежмент, санхүүгийн түрээс (лизинг)-ийн болон франчайзийн хэлбэрийн хөрөнгө оруулалт хийх хэлцлийг хэлнэ;

5."нэг цэгийн үйлчилгээ" гэж гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар бүртгүүлэх, үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл, лицензи, гэрчилгээ авах, дүгнэлт, үнэлгээ хийлгэх тухай өргөдөл, холбогдох баримт бичгийг нэг дор хүлээн авч, эрх бүхий байгууллагаар шийдвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулах, хөрөнгө оруулагчдыг шаардлагатай мэдээллээр хангах, зөвлөгөө өгөх иж бүрэн үйлчилгээг. [4, 5 дахь хэсгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн.](#)

4 дүгээр зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалт хийх хүрээ

1. Монгол Улсын хууль тогтоомжоор хориглосон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхээс бусад хүрээнд гадаадын хөрөнгө оруулалт хийж болно.

2. Монгол Улсын хууль тогтоомжоор үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхийг хориглосноос бусад нутаг дэвсгэрт гадаадын хөрөнгө оруулалт хийж болно.

5 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын төрөл

Гадаадын хөрөнгө оруулагч дараахь төрлийн хөрөнгө оруулалт хийж болно:

1/ чөлөөтэй хөрвөх валют, хөрөнгө оруулалтын үр дүнд төгрөгөөр олсон орлого;

2/ хөдлөх болон үл хөдлөх хөрөнгө, тэдгээртэй холбогдсон эд хөрөнгийн эрх;

3/ оюуны болон аж үйлдвэрийн өмчийн эрх.

6 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалтыг хэрэгжүүлэх хэлбэр

Гадаадын хөрөнгө оруулалтыг Монгол Улсад дараахь хэлбэрээр хэрэгжүүлнэ:

1/ гадаадын хөрөнгө оруулагч дангаараа аж ахуйн нэгж байгуулах, салбар нэгжээ нээн ажиллуулах;

2/ гадаадын хөрөнгө оруулагч монголын хөрөнгө оруулагчтай хамтран аж ахуйн нэгж байгуулах;

3/ гадаадын хөрөнгө оруулагч тус улсын аж ахуйн нэгжийн ногдол хувь, хувьцаа, бусад үнэт цаасыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу худалдан авах замаар шууд хөрөнгө оруулалт хийх; [Энэ заалтыг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан.](#)

4/ байгалийн баялгийг ашиглах, боловсруулах талаар хууль тогтоомж, концесс, бүтээгдэхүүн хуваах гэрээний дагуу эрх олж авах. [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар орсон нэмэлтийг тусгав.](#)

5/ маркетинг, менежментийн гэрээ байгуулах;

6/ санхүүгийн түрээс (лизинг)-ийн болон франчайзийн хэлбэрийн хөрөнгө оруулалт хийх. [5, 6 дахь заалтыг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн.](#)

7 дугаар зүйл. Хувьцаа, бусад үнэт цаас худалдаж авах

Гадаадын хөрөнгө оруулагч Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжийн хувьцаа, бусад үнэт цаасыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу худалдан авч болно.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ ХАМГААЛАХ

8 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын эрх зүйн баталгаа

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалт нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр Үндсэн хууль, энэ хууль, тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан бусад хууль тогтоомж болон Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр баталгаажсан эрх зүйн хамгаалалттай байна.

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалтыг Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр хууль бусаар хураан авахыг хориглоно. [Энэ хэсгийн "нийгэмчлэх" гэдэг үгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар хассан.](#)

3. Гадаадын хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгийг гагцхүү нийтийн ашиг сонирхлын үүднээс, зөвхөн хуульд заасан журмын дагуу, ялгаварлан гадуурхахгүй байх зарчмын үндсэн дээр, бүрэн хэмжээгээр нөхөн төлөх нөхцөлөөр дайчлан гаргуулж болно.

4. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол дайчлан гаргуулсан эд хөрөнгийн нөхөн төлбөрийн хэмжээг түүнийг дайчлан гаргуулсан буюу дайчлан гаргуулах тухай нийтэд мэдэгдэх үеийн үнэлгээгээр тодорхойлно. Нөхөн төлбөрийг саадгүй гүйцэтгэнэ.

5. Монгол Улсад онц болон дайны байдал бий болсноос гадаадын хөрөнгө оруулагчид учирсан хохирлыг монголын хөрөнгө оруулагчтай адил нөхцөлөөр шийдвэрлэнэ.

9 дүгээр зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулагчдад олгох нөхцөл

Монгол Улс нь гадаадын хөрөнгө оруулагчдад оруулсан хөрөнгөө эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулахад Монголын хөрөнгө оруулагчдад олгодгоос дутуугүй тааламжтай нөхцөл олгоно.

10 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүрэг

1. Гадаадын хөрөнгө оруулагч дараахь эрх эдэлнэ:

1/ эд хөрөнгөө эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулах, түүний дотор аж ахуйн нэгжийн өөрийн хөрөнгөд хувь хөрөнгө болгон оруулсан эд хөрөнгөө гадаадад буцаан гаргах; [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт орсон/](#)

2/ гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийг удирдах буюу удирдахад оролцох;

3/ бусад этгээдэд хууль тогтоомжийн дагуу эрх, үүргээ шилжүүлэх;

4/ дараахь орлого, ашиг, төлбөрөө гадаадад саадгүй гуйвуулах:

а/ өөрт ногдох хувь нийлүүлэгчийн орлого, хувьцааны ногдол ашиг;

б/ эд хөрөнгө, үнэт цаас борлуулсан, эд хөрөнгийн эрхээ бусдад шилжүүлсэн, хөрөнгө оруулалтын гэрээ дуусгавар болсон болон аж ахуйн нэгж татан буугдсаны дараа өөрт нь ногдох орлого;

в/ үндсэн өр, хүү болон бусад адилтгах төлбөр;

г/ дайчлан гаргуулсан эд хөрөнгийн нөхөн төлбөр;

д/ хууль тогтоомжийн дагуу олсон бусад орлого; [Энэ заалтыг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан/](#)

5/ хууль тогтоомжид заасан бусад эрх.

2. Гадаадын хөрөнгө оруулагч дараахь үүрэг хүлээнэ:

1/ Монгол Улсын хууль тогтоомжийг сахин биелүүлэх;

2/ гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулах, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар нээн ажиллуулах тухай гэрээ, дүрэм, хөрөнгө оруулалтын гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх; [Энэ заалтыг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан/](#)

3/ байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

4/ монголын ард түмний үндэсний ёс заншлыг хүндэтгэх.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТТАЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, ГАДААДЫН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН САЛБАРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

11 дүгээр зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж

1. Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу байгуулагдсан, өөрийн хөрөнгийн 25-аас доошгүй хувь нь гадаадын хөрөнгө оруулагчийн хувь хөрөнгөөс бүрдсэн аж ахуйн нэгжийг гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж гэнэ. [Энэ хэсгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан/](#)

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж нь бүртгүүлсэн өдрөөсөө эхлэн Монгол Улсын хуулийн этгээд болох бөгөөд үйл ажиллагаагаа Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу явуулна.

12-дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулахыг зөвшөөрөх

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулах зөвшөөрлийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бодлогыг хэрэгжүүлэх төрийн захиргааны төв байгууллага /цаашид "Худалдаа, үйлдвэрийн яам" гэх/ хөрөнгө оруулагчдын өргөдлийн үндсэн дээр олгоно.

2. Хөрөнгө оруулагчдын өргөдөлд дараахь зүйлийг тусгана:

1/ хөрөнгө оруулагчдын нэр, хаяг, үндэсний харьяалал;

2/ хөрөнгө оруулалтын төрөл, хэмжээ;

3/ аж ахуйн нэгжийн хэлбэр;

4/ хөрөнгө оруулах үндсэн салбар, эрхлэх үйлдвэрлэл үйлчилгээ;

5/ хөрөнгө оруулах, хэрэгжүүлэх үе шат, хугацаа.

3. Өргөдөлд дараахь баримт бичгийг хавсаргана:

1/ хөрөнгө оруулагчдын тухай танилцуулга, хуулийн этгээдийн гэрчилгээний хуулбар;

2/ гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулах тухай гэрээ;

3/ гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн дүрэм;

4/ хөрөнгө оруулалттай холбогдолтой маркетинг, менежмент, технологийн болон бусад хэлэлцээр;

5/ техник, эдийн засгийн тооцоо;

6/ хөрөнгө оруулагчдын төлбөрийн чадварын тухай үйлчлэгч банкны нотолгоо;

7/ байгалийн баялаг эрж хайх, олборлох, боловсруулах, газар ашиглах болон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр эрхэлбэл зохих үйлдвэрлэл, үйлчилгээний талаар Монгол Улсын эрх бүхий байгууллагуудын зөвшөөрөл.

4. Өргөдлийг, түүнд хавсаргасан баримт бичгийн хамт хүлээн авсан өдрөөс хойш 60 хоногийн дотор мэргэжлийн байгууллагуудын дараахь дүгнэлтийн үндсэн дээр Худалдаа, үйлдвэрийн сайдын тушаалаар шийдвэрлэнэ:

1/ хууль тогтоомжид нийцэж буй эсэх;

2/ байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл;

3/ эрүүл ахуйн шаардлагад нийцэж буй эсэх;

4/ технологийн түвшингийн үнэлгээ.

5. Энэ зүйлийн 4 дэх хэсгийн 2, 3-т заасан дүгнэлтийг гаргахдаа олон улсын болон Монгол Улсын стандартыг баримтална.

6. Энэ зүйлийн 4 дэх хэсгийн 4-т заасан дүгнэлтийг Монгол Улсын Засгийн газраас баталсан журмын дагуу гаргана.

7. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулахыг зөвшөөрвөл Худалдаа, үйлдвэрийн яам гэрчилгээ олгоно.

8. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай байгуулах аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа Монгол Улсын хууль тогтоомж, байгаль орчин, эрүүл ахуйн болон технологийн шаардлагад нийцэхгүй гэж үзвэл зохих үндэслэлийг тодорхойлж зөвшөөрөл олгохоос татгалзана.

9. Энэ зүйлд заасан хөрөнгө оруулагчдын өргөдөл, гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж байгуулахыг зөвшөөрсөн гэрчилгээний загварыг Худалдаа, үйлдвэрийн сайд батална.

10. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж дүрмийн сан, гэрээ, дүрэмдээ нэмэлт, өөрчлөлт оруулах бол энэ тухай 30 хоногийн өмнө Худалдаа, үйлдвэрийн яаманд мэдэгдэнэ. Худалдаа, үйлдвэрийн яам дээрх нэмэлт, өөрчлөлт оруулах

асуудлыг энэ зүйлд заасны дагуу хянаж 30 хоногийн дотор шийдвэрлэнэ. [Энэ зүйлийг 2001 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн хуулиар хүчингүйд тооцсон./](#)

13 дугаар зүйл. Эд хөрөнгө, оюуны үнэт зүйлсийг үнэлэх

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн өөрийн хөрөнгийг бүрдүүлэхээр хөрөнгө оруулагчдаас оруулах эд хөрөнгө, оюуны үнэт зүйлсийг чөлөөтэй хөрвөх валютаар болон төгрөгөөр үнэлгээний адил зарчим баримтлан хөрөнгө оруулагчид харилцан тохиролцож үнэлнэ. Хэрэв хөрөнгө оруулагч шаардлагатай гэж үзвэл уг үнэлгээг хөрөнгийн үнэлгээ хийх эрх бүхий дотоодын болон гадаадын мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж болно. [Энэ хэсгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./](#)

2. Төгрөгийг Монголбанкнаас тогтоосон тухайн үеийн ханшийг баримтлан чөлөөт валютад хөрвүүлж тооцно.

14 дүгээр зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын бүрэн эрх

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараахь бүрэн эрхтэй:

1/ гадаадын хөрөнгө оруулалтын бодлогыг эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх нэгдсэн зорилттой уялдуулан боловсруулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

2/ гадаадын хөрөнгө оруулалтын тухай хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангуулах, хяналт тавих;

3/ гадаадын хөрөнгө оруулах тэргүүлэх салбар, чиглэлийн талаар санал боловсруулах.

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараахь бүрэн эрхтэй:

1/ гадаадын хөрөнгө оруулалтын талаархи бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх;

2/ гадаадын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх нөхцөл бололцоог судлах, гадаад сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах, мэдээллээр хангах, төслийн тендерт гадаадын хөрөнгө оруулагчдыг татан оролцуулах;

3/ гадаадын хөрөнгө оруулагчдад “нэг цэг”-ийн иж бүрэн үйлчилгээ үзүүлэх;

4/ гадаадын хөрөнгө оруулалтын статистик мэдээллийг гаргах;

5/ гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар нэгж, төлөөлөгчийн газар байгуулах асуудлыг хянан шийдвэрлэх;

6/ гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарын үйл ажиллагааг түр буюу бүрмөсөн зогсоох;

7/ хууль тогтоомжид заасан бусад бүрэн эрх.

3. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь энэ зүйлийн 2 дахь хэсгийн 3 дахь заалтад заасан зарим үйлчилгээг төлбөртэй гүйцэтгэнэ. [Энэ зүйлийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./](#)

15 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар, хөрөнгө оруулалтын гэрээг бүртгэх

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас гэрчилгээ авсан гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарыг Үндэсний татварын ерөнхий газар улсын бүртгэлд бүртгэнэ.

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарын гэрээ, дүрэмд оруулсан өөрчлөлтийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын зөвшөөрсний дагуу Үндэсний татварын ерөнхий газар бүртгэнэ.

3. Гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хөрөнгө оруулалтын гэрээг бүртгүүлэх тухай өргөдөл, хөрөнгө оруулалтын гэрээний нотариатаар батлагдсан хуулбарыг үндэслэн бүртгэж, холбогдох гэрчилгээг өргөдөл хүлээн авснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор олгоно. [/Энэ зүйлийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./](#)

16 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарын үйл ажиллагааг зогсоох

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарын үйл ажиллагааг Монгол Улсын хуульд заасан үндэслэлээр зогсооно. [/ Энэ хэсгийг 2002 оын 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт орсон /](#)

~~2. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа нь энэ хуулийн 12 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан дүгнэлтийн аль нэгийг зөрчиж байгаа нь нотлогдвол Худалдаа, үйлдвэрийн яам уул аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг түр буюу бүрмөсөн зогсоож болно. [/Энэ хэсгийг 2001 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн хуулиар хүчингүйд тооцсон./](#)~~

17 дугаар зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарыг татан буулгах

1. Үйл ажиллагаа нь зогссон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар энэ тухай шийдвэрийг уул шийдвэр гарснаас хойш 14 хоногийн дотор гадаадын хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Үндэсний татварын ерөнхий газарт ирүүлнэ. [/Энэ хэсэгт 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./](#)

2. Хөрөнгө оруулалтын гэрээний хугацаа дууссан, хөрөнгө оруулагч гэрээгээ цуцалсан, Монгол Улсын хууль тогтоомжийг зөрчсөн тохиолдолд гэрээг бүртгэлээс хасч гэрчилгээг хүчингүй болсонд тооцно. [/Энэ хэсгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./](#)

~~3. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж татан буугдаж байгаа бол Худалдаа, үйлдвэрийн яам уул аж ахуйн нэгжийг байгуулахыг зөвшөөрсөн зөвшөөрлөө хүчингүй болгож, энэ тухай Улсын татварын ерөнхий газарт мэдэгдэнэ. [/Энэ хэсгийг 2001 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн хуулиар хүчингүйд тооцсон./](#)~~

4. Үндэсний татварын ерөнхий газар энэ хуулийн 17 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан шийдвэрийг үндэслэн гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарыг улсын бүртгэлээс хасч, нийтэд мэдээлнэ. [/ Энэ хэсгийг 2001 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан /](#)

5. Татан буугдаж байгаа гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар эцсийн тооцоо хийж дууссаны дараа гадаадын хөрөнгө оруулагч энэ хуулийн 10 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан орлого, ашгаа гуйвуулж болно. [/Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт орсон./](#)

18 дугаар зүйл. Татвар ногдуулах

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн дагуу татвар ногдуулна.

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар, хөрөнгө оруулалтын гэрээ хэрэгжүүлэгчид үзүүлэх татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлтийг Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орлогын албан татварын хууль, Гаалийн тарифын тухай хууль, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хууль, Онцгой албан татварын хууль, Газрын тухай хуулиар зохицуулна. [/Энэ хэсгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны хуулиар нэмсэн./](#)

19 дүгээр зүйл Тогтвортой байдлын гэрээ

1. Монгол Улсад 2.0 сая ам. доллар буюу түүнтэй тэнцэх төгрөгөөс доошгүй хэмжээний хөрөнгө оруулах хөрөнгө оруулагч хүсэлт гаргавал түүний үйл ажиллагаа явуулах орчныг тогтвортой байлгах эрх зүйн баталгаа болгож Монгол Улсын Засгийн газрыг төлөөлж татварын бодлогын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн уг хөрөнгө оруулагчтай тогтвортой байдлын гэрээг байгуулж болно.

2. Тогтвортой байдлын гэрээний загварыг Монгол Улсын Засгийн газар батална. Энэхүү гэрээний загвар нь тодорхой хугацаанд татварын тогтвортой нөхцөлийг хангах бөгөөд тухайн хөрөнгө оруулалтын зорилго, хэмжээ, гэрээг цуцлах үндэслэл, хэрэгжүүлэх хугацааны тухай нөхцөлийг агуулсан байна.

3. Гадаадын хөрөнгө оруулагчийн анхны хөрөнгө оруулалтын хэмжээ нь 2.0-10.0 сая ам. доллар буюу түүнтэй тэнцэх төгрөг байхаар бол тогтвортой байдлын гэрээг 10 жил, 10.0 сая ам.доллар буюу түүнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөс дээш байхаар бол 15 жилээр тус тус байгуулна.

4. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарыг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу дампууруулаагүй, эрх бүхий байгууллагаас үйл ажиллагааг нь зогсоогоогүй, талууд харилцан тохиролцож хэлэлцээрийг цуцлаагүй байхад гадаадын хөрөнгө оруулагч өөрөө санаачлан тогтвортой байдлын гэрээнд заасан хугацаанаас өмнө үйл ажиллагаагаа зогсоосон тохиолдолд уг хөрөнгө оруулагчид татварын болон бусад чөлөөлөлт, хөнгөлөлтөөр олгосон хөрөнгийг нөхөн төлүүлнэ. [/Энэ зүйлийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./](#)

20 дугаар зүйл. Тогтвортой байдлын гэрээ байгуулах

1. Тогтвортой байдлын гэрээ байгуулахыг хүссэн хөрөнгө оруулагч энэ тухай өргөдөл, гэрээний төслийг татварын бодлогын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ирүүлнэ.

2. Татварын бодлогын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн уг өргөдөл, гэрээний төслийг хүлээн авснаас хойш ажлын 14 өдөрт багтаан хянаж, нэмэлт тодруулга хийх шаардлагагүй гэж үзвэл өргөдөл гаргасан этгээдтэй гэрээ байгуулна.

Хэрэв нэмэлт, тодруулга хийх шаардлагатай бол энэ тухай өргөдөл гаргагч этгээдэд ажлын 7 өдрийн дотор мэдэгдэнэ.

3. Тогтвортой байдлын гэрээний тухай мэдээллийг холбогдох байгууллагуудад хүргүүлнэ. [/Энэ зүйлийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./](#)

21 дүгээр зүйл. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт газар ашиглуулах

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт газрыг Монгол Улсын газрын тухай хууль тогтоомжид заасан болзол, журмын дагуу төлбөртэйгээр, гэрээний үндсэн дээр ашиглуулна. [/Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./](#)

2. Гэрээнд газар ашиглуулах нөхцөл, хугацаа, байгаль орчны унаган төрхийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээ, газар ашигласны төлбөр, хоёр талын хүлээх хариуцлагыг тусгана.

3. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт газар ашиглуулах гэрээг дараахь журмаар байгуулна: [/Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн./](#)

1/ Монгол Улсад гадаадын хөрөнгө оруулагч дангаараа байгуулсан аж ахуйн нэгжид төрийн өмчийн газар ашиглуулах гэрээг тухайн шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал болон Тэргүүлэгчдийн зөвшөөрснөөр Монголын талын өмчлөгч гадаадын хөрөнгө оруулагчтай;

2/ монголын хөрөнгө оруулагч оролцсон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжид төрийн өмчийн газар ашиглуулах гэрээг тухайн шатны иргэдийн

Төлөөлөгчдийн Хурал болон Тэргүүлэгчдийн зөвшөөрснөөр монголын талын өмчлөгч уул аж ахуйн нэгжийн удирдлагатай;

3/ монголын хөрөнгө оруулагч оролцсон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжид хувийн өмчийн газар ашиглуулах гэрээг төрийн эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрснөөр уул газрын өмчлөгч гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн удирдлагатай.

4. Энэ зүйлийн 3 дахь хэсгийн 2, 3-т заасан гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгжийн удирдлагын байгуулсан газар ашиглах гэрээнээс үүсэх хариуцлагыг монголын хөрөнгө оруулагч болон гадаадын хөрөнгө оруулагч аж ахуйн нэгжийн өөрийн хөрөнгөд оруулсан хувь хөрөнгөтэйгээ тэнцүү хувь хэмжээгээр хүлээнэ. [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

5. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт газар ашиглуулах гэрээний үндсэн хугацаа тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа явуулах хугацаагаар тодорхойлогдоно. Газар ашиглах гэрээний үндсэн хугацаа эхний ээлжинд 60 жилээс илүүгүй байна. Газар ашиглуулах гэрээний хугацааг гэрээнд заасан анхны нөхцөлөөр нэг удаа 40 хүртэл жилээр сунгаж болно. [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

6. Газар ашиглуулах гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар татан буугдсан бол газар ашиглуулах гэрээний хугацаа нэгэн зэрэг дуусгавар болно. [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

7. Улсын тусгай хэрэгцээг үндэслэн газрыг солих буюу эгүүлэн авч болно. Энэ тухай шийдвэрийг гагцхүү Засгийн газар гаргана. Үүний улмаас гадаадын хөрөнгө оруулагчид учирсан хохирлын нөхөн төлбөрийг саадгүй гүйцэтгэнэ. Нөхөн төлбөрийн хэмжээг газрыг солих буюу эгүүлэн авах үеийн үнэлгээг үндэслэн тодорхойлно.

8. Газрыг хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчин, үндэсний аюулгүй байдлын ашиг сонирхолд харшаар ашиглавал газар ашиглуулах гэрээг цуцална.

22 дугаар зүйл. Санхүү, зээл, бүртгэл, хяналт

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар нь санхүү, татвар, зээл, тооцоо, валютын гүйлгээтэй холбогдолтой үйл ажиллагаагаа Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу явуулна [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар нягтлан бодох бүртгэл, тайлан тэнцлээ Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хөтөлнө [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

3. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарын санхүүгийн болон арилжааны үйл ажиллагааг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу улсын санхүүгийн хяналтын байгууллага, эсхүл хяналтын зохих эрх бүхий хөндлөнгийн байцаагч хянан шалгана. Шаардлагатай гэж үзвэл гадаадын хөндлөнгийн хяналтын байгууллагыг оролцуулж болно [Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

23 дугаар зүйл. Даатгал

Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу Монголын даатгалын байгууллагад даатгуулж болно. [Энэ хэсгийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

24 дүгээр зүйл. Хөдөлмөр, нийгэм хамгааллын харилцаа

1. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбар Монгол Улсын иргэдийг тэргүүн ээлжинд авч ажиллуулна. Нарийн мэргэшил, мэргэжлийн өндөр ур чадвар шаардагдах ажилд гадаадаас хүн авч ажиллуулж болно.

Гадаадаас ажиллах хүч, мэргэжилтэн авах асуудлыг Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу зохицуулна. [/Энэ хэсгийн 3 дахь өгүүлбэрийг 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./](#)

2. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт ажиллаж байгаа Монгол Улсын иргэдтэй холбогдсон хөдөлмөр, нийгэм хамгааллын харилцааг Монгол Улсын хөдөлмөрийн болон нийгмийн даатгалтай холбогдсон хууль тогтоомжоор зохицуулна [/Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

3. Гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарт ажиллахаар гадаадаас ирсэн хүн хөдөлмөрийн хөлс, бусад орлогоосоо Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу татвар төлөх бөгөөд үлдсэн орлогоо гадаадад гуйвуулах эрхтэй [/Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

БУСАД ЗҮЙЛ

25 дугаар зүйл. Маргаан шийдвэрлэх

Гадаадын хөрөнгө оруулагч болон монголын хөрөнгө оруулагчийн хооронд, түүнчлэн гадаадын хөрөнгө оруулагч болон монголын хуулийн этгээд, хувь хүний хооронд гадаадын хөрөнгө оруулалт, гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж, гадаадын хуулийн этгээдийн салбарын үйл ажиллагаатай холбогдон үүссэн маргааныг Монгол Улсын олон улсын гэрээ, талуудын хооронд байгуулсан гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол Монгол Улсын шүүх шийдвэрлэнэ. [/Энэ заалтад 2002 оны 1 дүгээр сарын 3-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.](#)

26 дугаар зүйл. Хууль хүчин төгөлдөр болох

Энэ хуулийг 1993 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ
ХУРЛЫН ДАРГА

Н.БАГАБАНДИ